

'Verbeter de wereld, begin bij jezelf'

Het televisieprogramma Radar zette Noordwijker Ko Heijboer (67) op het spoor van de operatie energieneutraal wonen.

„Ik was al een tijdje aan het nadenken hoe ik mijn huis nog energiezuiniger kon maken, maar wist niet precies hoe. Totdat Thuisbaas in een uitzending aan bod kwam met z'n energieneutrale programma. Dat sprak me gelijk aan, ook omdat het een onderdeel was van Urgenda, een club met goede intenties.”

Heijboer was al langer begaan met het welzijn op de aardbol. In de jaren 70 werd hij lid van de PPR (voorloper Groenlinks, red.), demonstreerde hij tegen Apartheid en voor een boycot van de Zuid-Afrikaanse Outspan- sinaasappelen en schreef hij voor Amnesty International brieven aan staatshoofden van onvrije landen met het dringende verzoek politieke gevangenen vrij te laten. Ko en zijn vrouw deden ook mee aan de Wereldwink in Noordwijk. „We stonden eerst op de weekmarkt, later kregen we onderdak bij tweedehandsboekenwinkel Moby Dick aan de Schoolstraat. Daar verkochten we spullen uit de derde wereld, voor een eerlijke prijs. Koffie, wijn en sieraden. We waren een beetje wereldverbeteraars”, zegt hij glimlachend.

Idealen

Ook Heijboers huis ontstond niet aan zijn idealen. Zijn tussenwoning in de wijk Grashoek was bij oplevering in 1980 al voorzien van dubbel glas en een geïsoleerd dak. „Later heb ik de vloer en de kruipruimte laten isoleren en vijf zonne-

Huis verduurzamen Thuisbaas

Dit jaar moeten we beginnen met het verduurzamen van onze woningen. Dat is nodig, want 23 procent van de CO₂-uitstoot in Nederland is afkomstig van woningen en er zijn nog maar weinig huizen energieneutraal. Op deze plek vertellen huiseigenaren hoe zij het aanpakken. Zij worden daarbij geholpen door Thuisbaas, de sociale onderneming die is ontstaan vanuit de stichting Urgenda – de organisatie die Nederland sneller duurzaam wil maken.

panelen op het dak gelegd.” Vorig jaar april was daar de operatie Thuisbaas met als resultaat 24 zonnepanelen op het dak, convectors en een warmtepomp. „Ik ben er blij mee, het is hier heerlijk behaaglijk in huis. De woning is eigenlijk energiepositief, ik laad mijn elektrische auto ook op aan huis en volgens mijn berekeningen kom ik straks op 0 uit. De installatie kostte me 30.000 euro, binnen vijftien jaar verdien ik het terug”, aldus Heijboer.

Urgentie

Hoe lawaaiig is nu die warmtepomp? „Ik heb me van tevoren goed laten informeren. Die meneer van Thuisbaas liet met een app het geluid van de warmtepomp horen. Dat was een zoemtoontje, dat komt niet boven de wind van Noordwijk uit. De burens heb ik van tevoren ingelicht over de pomp. Zij hebben er geen last van.”

Wat zou er met met het milieu

Ko Heijboer laat zijn hele leven lang al leiden door idealen.

FOTO PETER DE JONG

gebeuren als Ko Heijboer voor even minister-president was? „In 1972 had je al het rapport van de Club van Rome met 'Grenzen aan de Groei'. Dat is bijna vijftig jaar geleden en er is in die tussentijd niet veel gebeurd. Ik mis een beetje de urgentie bij het kabinet. Dat kwam kwam pas in beweging toen Urgenda naar de rechter liep, en won. Dat we nu versneld van het gas afgaan is mooi, maar meer een gevolg van de paniek die ontstond na de aardbevingen in Groningen.”

„Wat mij betreft gaan we in Europa veel meer samenwerken op het gebied van energie. Overal waar de zon schijnt zonnepanelen op daken leggen. In een land als Spanje zijn er grote mogelijkheden. Maar dan lees ik dat Frankrijk door de zon opgewekte elektriciteit uit Spanje niet wil invoeren omdat hun eigen kerncentrales dan niet meer rendabel zijn. En terwijl wij van het gas afgaan, gaan de Duitsers eraan, als vervanging van de kolen. Zo kom je er niet. Kernenergie ben ik niet voor, laten we eerst

'50 jaar geleden waarschuwde Club van Rome al'

eens goed uitzoeken wat de gevaren zijn en wat we met het kernaval moeten. Maar: wij burgers mogen zelf ook ons steentje bijdragen. Verbeter de wereld, begin bij jezelf. Zodat onze kleinkinderen een goede toekomst hebben.”

Zelf pakt Heijboer veel vaker de fiets, rijdt zijn auto op elektriciteit en koopt zijn kleding tweedehands. „Op Marktplaats vind je best goede kwaliteit.” En de vliegvakantie? „Dat is meer dan tien jaar geleden. Ik ga niet meer zo vaak, mijn laatste vakantie was een stedentrip naar Duitsland, met de trein.”

Peter de Jong

Minister Schouten: een Dierenakkoord aub

Reageren? groen@mediahuis.nl

Wat hebben het coronavirus, de mazelen, SARS en tuberculose met elkaar gemeen? Al deze infectieziekten worden van dieren op mensen overgedragen. Onze manier van de omgang met dieren is daar niet alleen debet aan, maar is onhoudbaar. Tijd voor een Dierenakkoord.

De mens heeft de afgelopen duizenden jaren een steeds ongezondere, meer onethische en onhoudbare band opgebouwd met dieren. De meeste menselijke ziektes en ziekmakers zijn afkomstig van dieren. Denk aan de pokken, varkenspest, Listeria, E. Coli, vogelgriep, aids, ebola, de pest, de Spaanse griep en salmonella. Allemaal afkomstig van dieren. In Nederland wordt maar liefst de helft (!) van het landoppervlak gebruikt als landbouwgrond. En maar liefst 30 procent (!) van ons bodemoppervlak wordt gebruikt voor veeteelt. Op ruim 17 miljoen inwoners heb-

ben wij 3,5 miljoen runderen, 2 miljoen melkkoeien, 12 miljoen varkens en meer dan 100 miljoen kippen.

Mag het misschien ietsje minder? Onze lichamen hebben het eten van dieren niet nodig. Ons geweten al helemaal niet. En de planeet nog wel minder aangezien de veeteeltindustrie een van de meest vervuilende op aarde is. Vandaag de dag is een dier op brood en bord net zo gewoon als tandenpoetsen. Dat gold ooit ook voor roken, loden drinkwaterleidingen, asbest en kinderarbeid; daar zaten ook werkgevers en werknemers achter. Maar laten we ook trots zijn 'onze' boeren. Zij produceren immers onze primaire levensbehoefte, en op een buitengewoon efficiënte manier. We mogen deze ondernemers ook meer beschermen tegen uitbuiting en oneerlijke concurrentie. Maar we hebben ook de plicht de sector aan te spreken op de verant-

woordelijkheid om zich vrij te maken van bijvoorbeeld landbouwgif en stikstof. Dat we toe moeten naar een situatie waar de veestapel jaarlijks kleiner wordt is niet populair maar wel nodig. Laten we daarover praten en deze ondernemers helpen om een voedselvoorziening te creëren zonder veeteelt, landbouwgif en antibiotica.

Toch zullen de komende tien jaren niet de politiek, de consumenten of de activisten de veeteeltindustrie de das om doen, maar de vele ondernemers die werken aan duurzame vleesvervangers die gezonder, lekkerder en goedkoper worden.

Minister Wiebes toonde in 2018 moed door zich uit te spreken tegen gaswinning in Groningen en door te starten met het Klimaatakkoord in 2019. Minister Schouten, wilt u het initiatief nemen voor een Dierenakkoord?

Rolf Heynen is directeur van onderzoeksbureau Dutch New Energy Research in Heerhugowaard. Hij schreef het boek 'Schaliegas in 1 uur en 43 minuten'. Voor Groen schrijft hij columns.